Nota: la versión original de esta página de se modificó recientemente. Nuestros traductores trabajan en una versión en la lengua que está consultando.
Swipe to change
alemán

Ustawodawstwo krajowe

Austria

Wprowadzenie – na tej stronie przedstawiono informacje na temat austriackiego systemu prawnego oraz zarys prawa austriackiego.

Este sitio no dispone de traducción oficial a la lengua que ha seleccionado.
Puede acceder aquí a una versión de este contenido traducida automáticamente. Recuerde que la traducción automática solo sirve a modo de contextualización. El propietario de esta página no acepta responsabilidad alguna sobre la calidad de la traducción.
-----español-----búlgarochecodanésestoniogriegofrancéscroataitalianoletónlituanohúngaromaltésneerlandéspolaco portuguésrumanoeslovacoeslovenofinéssueco

Źródła prawa

Prawo austriackie jest głównie prawem pisanym. Prawo zwyczajowe odgrywa natomiast bardzo ograniczoną rolę. Orzeczenia sądów najwyższej instancji stanowią źródło cennych wytycznych w kwestii stosowania prawa i mają duże znaczenie, niemniej orzecznictwo nie jest formalnie uznawane za źródło prawa.
Konstytucja austriacka stanowi, że powszechnie uznawane zasady prawa międzynarodowego stanowią część austriackiego prawa federalnego, i przewiduje włączenie **umów międzynarodowych** do austriackiego systemu prawnego (w drodze przyjęcia ustawy szczególnej lub bez takiej ustawy). Miejsce postanowień takich umów w hierarchii aktów prawnych ramach krajowego systemu prawnego zależy od ich treści.
Zatwierdzenie umów międzynarodowych, które zmieniają lub uzupełniają konstytucję, przez Radę Narodową Austrii (Nationalrat) wiąże się z koniecznością uzyskania w głosowaniu kwalifikowanej większości głosów przewidzianej dla federalnych ustaw konstytucyjnych. Do umów zmieniających lub uzupełniających ustawy stosuje się te same wymogi dotyczące kworum, co w przypadku ustaw.
Co do zasady Prezydent Federalny podpisuje umowy międzynarodowe na wniosek rządu federalnego lub upoważnionego przez rząd ministra federalnego. Zawarcie umowy dotyczącej kwestii politycznych lub umowy, która zmienia lub uzupełnia ustawodawstwo, wymaga uprzedniej zgody Rady Narodowej Austrii. Prezydent Federalny może upoważnić rząd federalny lub właściwych członków rządu federalnego do zawarcia pewnych kategorii umów międzynarodowych, które nie dotyczą kwestii politycznych lub nie zmieniają ani nie uzupełniają ustawodawstwa.
Zgodnie z austriacką konstytucją w każdym z **dziewięciu krajów związkowych** (*Bundesländer*) obowiązuje odrębne **prawo konstytucyjne kraju związkowego**, niezależnie od federalnego prawa konstytucyjnego. Prawo konstytucyjne kraju związkowego nie może być sprzeczne z federalnym prawem konstytucyjnym, co oznacza, że jest **podrzędne** względem tego prawa. Tego rodzaju porządek pierwszeństwa pomiędzy federalnymi przepisami prawnymi a przepisami krajów związkowych nie jest jednak zasadą. Od 1988 r. kraje związkowe mogą zawierać umowy międzynarodowe regulujące kwestie wchodzące w zakres ich kompetencji. W sprawach zagranicznych pierwszeństwo należy jednak do rządu federalnego.

Rodzaje aktów prawnych – hierarchia norm

Rada Narodowa Austrii uchwala federalne ustawodawstwo konstytucyjne większością dwóch trzecich głosów oddanych w obecności co najmniej połowy ogółu posłów. Ustawodawstwo uchwalane w ten sposób musi być wyraźnie oznaczone jako „ustawa konstytucyjna” (Verfassungsgesetz) lub „przepisy konstytucyjne” (Verfassungsbestimmung).
Z kolei ważne rozstrzygnięcie w sprawie przepisu opartego na ustawie federalnej wymaga uzyskania bezwzględnej większości głosów w głosowaniu z udziałem co najmniej jednej trzeciej posłów Rady Narodowej Austrii.

1. Zasady przewodnie konstytucji

Przedstawione poniżej zasady podstawowe konstytucji austriackiej (*Grundprinzipien*) stanowią najważniejsze zasady systemu prawnego państwa:
zasada państwa demokratycznego,
zasada rozdziału władz,
zasada rządów prawa,
zasada republikańskiej formy państwa,
zasada państwa federalnego oraz
zasada państwa liberalnego.
Łącznie powyższe zasady składają się na **podstawowy porządek konstytucyjny** (*verfassungsrechtliche Grundordnung*).
Zasady te są niezwykle istotne z konstytucyjnego punktu widzenia. Jeżeli **szeroko zakrojona zmiana konstytucji** skutkuje odstąpieniem od którejś z zasad przewodnich lub istotnie zmienia zależność pomiędzy tymi zasadami, uznaje się, że konstytucja została zmieniona w znaczący sposób, w związku z czym **konieczne jest przeprowadzenie referendum**.

2. Pierwotne i wtórne prawo Unii

Przystąpienie Austrii do Unii Europejskiej w dniu 1 stycznia 1995 r. wymagało zasadniczej zmiany konstytucji austriackiej. Od chwili przystąpienia Austrii do Unii austriacki system prawny opiera się nie tylko na austriackim prawie konstytucyjnym, ale również na prawie Unii (**dualizm konstytucyjny**). Przeważa pogląd, że **prawo Unii jest nadrzędne wobec prawa krajowego** i wobec zwykłego federalnego prawa konstytucyjnego, lecz nie wobec zasad przewodnich konstytucji.

3. „Zwykłe” federalne prawo konstytucyjne

W prawie konstytucyjnym ustanowiono zasady prowadzenia polityki państwa, ponieważ określono w nim szczegółowo:
proces legislacyjny,
status najważniejszych organów w państwie,
relacje między rządem federalnym a krajami związkowymi w procesie stanowienia i stosowania prawa oraz
zasadę kontroli działań rządu przez sądy powszechne.

4. Ustawodawstwo federalne
Podstawowa zasada rządów prawa określona w konstytucji stanowi, że w stosowaniu prawa organy administracji publicznej i sądy są związane ustawą. W konstytucji przewidziano podział uprawnień ustawodawczych między rząd federalny i kraje związkowe.
5. Rozporządzenia
Rozporządzenia (*Verordnungen*) to **akty normatywne o charakterze generalnym wydawane przez organy administracji**. W konstytucji przewidziano ogólne upoważnienie do wydawania rozporządzeń wykonawczych, które służą doprecyzowaniu aktów o charakterze generalnym, najczęściej ustaw. Rozporządzenia zmieniające lub uzupełniające ustawę wymagają wyraźnej delegacji konstytucyjnej.
6. Decyzje
Decyzje (*Bescheide*) to głównie akty o charakterze wykonawczym wydawane przez organy administracji, skierowane wyłącznie do wskazanych adresatów.

Struktura instytucjonalna

Władza ustawodawcza
W konstytucji przewidziano podział uprawnień ustawodawczych między rząd federalny i kraje związkowe oraz różne podmioty biorące udział w procesie ustawodawczym.
Ustawodawstwo federalne uchwala **Rada Narodowa Austrii** (Nationalrat – izba niższa), zazwyczaj z udziałem **Rady Związkowej Austrii** (Bundesrat – izba wyższa austriackiego parlamentu). 183 członków Rady Narodowej Austrii wybierają obywatele w wyborach bezpośrednich. Członków Rady Związkowej wybierają natomiast parlamenty krajów związkowych (*Landtage*). Co do zasady Rada Związkowa jest uprawniona wyłącznie do wniesienia sprzeciwu wobec projektu ustawy, który wywiera skutek zawieszający.
Prawo kraju związkowego stanowią parlamenty krajów związkowych.
Proces legislacyjny
W izbie niższej inicjatywa ustawodawcza przysługuje:
samym członkom izby niższej (poselski projekt ustawy),
rządowi federalnemu (rządowy projekt ustawy) lub
Radzie Związkowej (Bundesrat).
Ponadto Rada Narodowa Austrii ma obowiązek rozpatrzyć inicjatywę obywatelską, gdy podpisało się pod nią 100 tys. wyborców lub jedna szósta wyborców w trzech krajach związkowych.
W praktyce większość **projektów ustaw** zgłasza **rząd federalny**. Projekty ustaw rządu federalnego muszą zostać jednogłośnie zatwierdzone przez rząd federalny (na posiedzeniu). Projekty ustaw sporządza właściwy minister, przy czym przed ich zatwierdzeniem przez rząd odbywają się konsultacje, w trakcie których kraje związkowe lub inne zainteresowane strony mogą zgłaszać uwagi.
Po przyjęciu ustawy przez Radę Narodową Austrii konieczna jest zgoda Rady Związkowej. (Projekty ustaw federalnych dotyczących finansów nie muszą być przedkładane Radzie Związkowej – wynika to z zasady suwerenności Rady Narodowej Austrii w kwestiach federalnych). Następnie Kanclerz przekazuje projekty ustaw Prezydentowi do **poświadczenia** (*Beurkundung*).
Izba niższa może zarządzić **referendum** w sprawie projektu ustawy. O potrzebie przeprowadzenia referendum może również zadecydować większość członków izby niższej. W takim przypadku projekt ustawy, nad którym odbyła się już debata w izbie niższej, musi zostać zatwierdzony w drodze referendum, zanim zostanie poświadczony. Referendum jest również wymagane w przypadku zasadniczej zmiany konstytucji.
Podpisując ustawę, Prezydent poświadcza, że uchwalono ją zgodnie z konstytucją. **Poświadczenie** musi następnie uzyskać kontrasygnatę Kanclerza.
Z chwilą uzyskania kontrasygnaty Kanclerza ustawy federalne są ogłaszane w federalnym dzienniku urzędowym (Bundesgesetzblatt). O ile ustawa federalna nie stanowi inaczej (działanie z mocą wsteczną lub określone *vacatio legis*), **wchodzi ona w życie** z końcem dnia, w którym ją ogłoszono w federalnym dzienniku urzędowym i dokonano dystrybucji wydania, w którym została ogłoszona.
Ustawę można uchylić w sposób wyraźny (uchylenie formalne) albo w drodze przyjęcia nowej ustawy, której treść nie jest spójna z wcześniejszymi przepisami (uchylenie materialne) bez wyraźnego wskazania, że wcześniej obowiązujące przepisy straciły moc (*lex posterior derogat legi priori*). Przepisy szczególne stosuje się przed przepisami ogólnymi (*lex specialis derogat legi generali*). Okres obowiązywania ustawy może być również określony z góry.
Prawnicze bazy danych
System informacji prawnej Republiki Austrii (Rechtsinformationssystem des Bundes), którym zarządza **Federalne Ministerstwo Cyfryzacji i Spraw Gospodarczych**, udostępnia online ustawodawstwo austriackie.
Czy dostęp do bazy danych jest nieodpłatny?
Dostęp do Rechtsinformationssystem des Bundes jest nieodpłatny.
Krótki opis zawartości
System informacji prawnej Republiki Austrii zawiera informacje na następujące tematy:
Prawo federalne
prawo federalne (wersja skonsolidowana)
autentyczna wersja austriackiego federalnego dziennika urzędowego (Bundesgesetzblatt) od 2004 r.
austriacki federalny dziennik urzędowy (Bundesgesetzblatt) z lat 1945–2003
dzienniki urzędowe cesarstwa i rzeszy (Reichs-, Staats- i Bundesgesetzblatt) z lat 1848–1940
zbiory ustaw i rozporządzeń z lat 1740–1848 (zewn.)
dzienniki urzędowe Rzeszy Niemieckiej (Reichsgesetzblatt) z lat 1919–1945 (zewn.)
projekty ustaw (*Begutachtungsentwürfe*)
rządowe projekty ustaw (*Regierungsvorlagen*)
Prawo krajów związkowych
prawo krajów związkowych (wersja skonsolidowana)
autentyczne i nieautentyczne dzienniki urzędowe krajów związkowych (*Landesgesetzblätter*) (różne okresy)
Akty prawa miejscowego: wybrane akty prawa miejscowego z następujących krajów związkowych:
Karyntia (wszystkie gminy)
Dolna Austria
Górna Austria
Salzburg
Styria
Wiedeń
Orzecznictwo

Trybunał Konstytucyjny (Verfassungsgerichtshof)
Trybunał Administracyjny (Verwaltungsgerichtshof)
wykaz aktów normatywnych sporządzony przez Trybunał Administracyjny
wyroki Sądu Najwyższego (Oberster Gerichtshof), wyższych sądów krajowych (*Oberlandsgerichte*), sądów krajowych (*Landesgerichte*), sądów rejonowych (*Bezirksgerichte*) i Sądu Najwyższego ds. Patentów i Znaków Towarowych (Oberste Patent- und Markensenat), a także orzecznictwo międzynarodowe
Federalny Sąd Administracyjny (Bundesverwaltungsgericht)
krajowe sądy administracyjne (*Landesverwaltungsgerichte*)
Federalny Trybunał Obrachunkowy (Bundesfinanzgericht) (zewn.)
Organ Ochrony Danych (Datenschutzbehörde) (przed 2014 r.: Datenschutzkommission)
komisje dyscyplinarne, Najwyższa Komisja Dyscyplinarna (Disziplinaroberkommission), Komisja Odwoławcza (Berufungskommission)
Organ Nadzorczy ds. Reprezentacji Pracowniczej (Personalvertretungsaufsichtsbehörde, przed 2014 r.: Personalvertretungs-Aufsichtskommission)
komisje ds. równego traktowania (*Gleichbehandlungskommissionen*) od 2014 r.
komisje ds. równego traktowania od 2008 r. (zewn.)
dokumentacja finansowa, Niezależny Trybunał Obrachunkowy (Unabhängiger Finanzsenat) (zewn.)
niezależne trybunały administracyjne (*Unabhängige Verwaltungssenate*) – wybrane orzecznictwo z lat 1991–2013
Trybunał ds. Azylu (Asylgerichtshof) – od lipca 2008 r. do 2013 r.
Niezależna Federalna Rada ds. Azylu (Unabhängiger Bundesasylsenat) – wybrane decyzje z okresu od 1998 r. do końca czerwca 2008 r.
Trybunał ds. Środowiska Naturalnego (Umweltsenat) – wybrane orzecznictwo z lat 1994–2013
Federalna Rada ds. Komunikacji (Bundeskommunikationssenat) – wybrane decyzje z lat 2001–2013
organy sprawujące nadzór nad procesem udzielania zamówień (*Vergabekontrollbehörden*) – wybrane decyzje do 2013 r.
orzecznictwo Sądu Najwyższego i Sądu Kasacyjnego w sprawach cywilnych i karnych (1885–1897) (zewn.)
zbiór orzeczeń wydanych przez austriacki Sąd Rzeszy (Reichsgericht) w latach 1869–1918 (zewn.)
zbiór orzeczeń wydanych przez austriacki Trybunał Konstytucyjny w latach 1919–1979 (zewn.)
zbiór orzeczeń wydanych przez austriacki Trybunał Konstytucyjny w latach 1876–1934 (zewn.)

Inne publikacje:

przepisy dotyczące egzaminów mistrzowskich i zawodowych zgodnie z ustawą o działalności gospodarczej (Gewerbeordnung)
oficjalne przepisy regulujące funkcjonowanie systemu ubezpieczeń społecznych – autentyczne od 2002 r.
plany dotyczące infrastruktury opieki zdrowotnej (ÖSG, RSG)
urzędowe biuletyny weterynaryjne (OVB) – od dnia 15 września 2004 r.

Okólniki o charakterze ogólnym (*Erlässe*)

okólniki wydawane przez ministerstwa federalne
wytyczne i okólniki wydawane przez Federalne Ministerstwo Finansów (zewn.)
okólniki dotyczące spraw społecznych, wydawane przez Federalne Ministerstwo Pracy, Spraw Społecznych, Zdrowia i Ochrony Konsumentów (Bundesministerium für Arbeit, Soziales, Gesundheit und Konsumentenschutz) (zewn.)

Austriackie ustawy

Niektóre austriackie ustawy są również dostępne w języku angielskim.

Dodatkowe informacje

Dodatkowe informacje można uzyskać na stronie internetowej Rechtsinformationssystem des Bundes.

Ostatnia aktualizacja: 13/09/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.